

Kapitola 7.

7. Definovanie stratégie.

Navrhovaná stratégia vychádza z výsledkov vykonaných analytických prác uvedených v predchádzajúcich kapitolách. Hlavným cieľom tejto stratégie je odstrániť, alebo zmierniť identifikované disparity aj s pomocou využitia potenciálu reprezentovaného uvedenými faktormi rozvoja. Stratégia je určovaná cieľmi, ktoré sú hierarchicky usporiadané. Na vrchole tejto hierarchie je globálny cieľ, ktorým je zmiernovanie disparít na regionálnej úrovni.

Špecifické ciele predstavujú rozpracovanie globálneho cieľa do siedmych oblastí: dopravy, životného prostredia, základnej infraštruktúry, ľudských zdrojov, vzdelávania, znalostnej ekonomiky a poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rozvoja vidieka.

Zo špecifických cieľov vychádzajú priority, ktoré určujú hlavné oblasti smerovania podpory. Každá priorita má jedno alebo viac opatrení, ktoré majú zaručiť súlad realizovaných aktivít s danou prioritou.

7.1. Globálny cieľ zmiernovanie disparít na regionálnej úrovni smerovaním podpory do inovačných a kohéznych pólov rastu.

Na potrebu riešenia regionálnych disparít môžu byť rôzne názory. Niektorí odborníci zastávajú názor, že problém odstránenia regionálnych disparít je neriešiteľný. V analytickej časti materiálu 4.2. sme sa zaoberali otázkou, či výška pomoci zo štrukturálnych fondov môže výraznejšie ovplyvniť znižovanie regionálnych disparít.

Uznávame, že tento proces je dlhodobý a finančne veľmi náročný. Uznávame, že súčasné prehlbovanie regionálnych disparít je dôsledkom pôsobenia slobodného trhu, a snahy o odstránenie disparít sú snahy proti trendu pôsobenia tohto trhu. Napriek týmto argumentom však sme presvedčení, že zmiernovanie regionálnych disparít by malo byť základným poslaním regionálnej samosprávy. Z nášho uhla pohľadu dominantným kritériom nie je pôsobenie slobodného trhu, ale rovnosť príležitostí pre zabezpečenie kvalitného života obyvateľov na celom území regiónu. Bez snahy o zabezpečenie tohto kritéria, nevidíme zmysel existencie samosprávy na regionálnej úrovni.

Pod pojmom regionálna úroveň máme na mysli úroveň NUTS III (samosprávne kraje) a NUTS IV (okresy). Plánovanie na úrovni NUTS V (mestá a obce) by malo byť podľa nášho názoru už plne v kompetencii miestnej samosprávy a malo by tvoriť súčasť jej plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Vychádzajúc z týchto záverov sme za globálny cieľ pre nasledujúce plánovacie obdobie 2006 – 2013 stanovili zmiernovanie disparít na regionálnej úrovni smerovaním podpory do inovačných a kohéznych pólov rastu. Tento globálny cieľ chceme dosiahnuť na základe nasledovných siedmich špecifických cieľov.

7.1.1. Špecifický cieľ 1. zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti dopravy.

Priorita 1.1. modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry.

Opatrenie 1.1.1. výstavba diaľnic,

Opatrenie 1.1.2. výstavba rýchlostných ciest,

Opatrenie 1.1.3. modernizácia a výstavba ciest I. triedy,

Opatrenie 1.1.4. modernizácia a výstavba ciest II. a III. triedy,

Opatrenie 1.1.5. rekonštrukcia miestnych komunikácií,

Opatrenie 1.1.6. zníženie nehodovosti na cestách.

- Priorita 1.2. modernizácia a rozvoj železničnej infraštruktúry a rozvoj verejnej železničnej osobnej dopravy.
- Opatrenie 1.2.1. modernizácia a rozvoj železničných tratí (TEN-T a ostatné trate v súlade s nariadením pre Kohézny fond),
  - Opatrenie 1.2.2. obnova železničných mobilných prostriedkov pre regionálnu a medziregionálnu dopravu na elektrifikovaných a neelektrifikovaných tratiach,
  - Opatrenie 1.2.3. podpora mobility cestujúcich s obmedzenou pohyblivosťou a obmedzenou schopnosťou orientácie,
  - Opatrenie 1.2.4. podpora regionálnej a prímestskej dopravy.
- Priorita 1.3. rozvoj integrovanej dopravy.
- Opatrenie 1.3.1. vytvorenie a rozvoj integrovaného dopravného systému (IDS).
- Priorita 1.4. rozvoj intermodálnej prepravy.
- Opatrenie 1.4.1. vybudovanie siete verejných terminálov intermodálnej prepravy, ktoré budú spĺňať parametre stanovené Dohodou AGTC vrátane kvalitného železničného a cestného napojenia na základnú dopravnú sieť.

7.1.2. Špecifický cieľ 2. zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti životného prostredia.

- Priorita 2.1. zvýšenie integrovanej ochrany, racionálneho využívania vôd a protipovodňovej ochrany.
- Opatrenie 2.1.1. dobudovanie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou,
  - Opatrenie 2.1.2. dobudovanie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd,
  - Opatrenie 2.1.3. zvýšenie ochrany územia pred povodňami, vrátane vybudovania povodňového varovného a predpovedného systému,
  - Opatrenie 2.1.4. zlepšenie sledovania a hodnotenia stavu povrchových a podzemných vôd.
- Priorita 2.2. zvýšenie ochrany ovzdušia, ozónovej vrstvy a minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien.
- Opatrenie 2.2.1. podpora aktivít smerujúcich k ochrane ovzdušia,
  - Opatrenie 2.2.2. podpora aktivít smerujúcich k minimalizácii nepriaznivých vplyvov klimatických zmien, vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie,
  - Opatrenie 2.2.3. podpora aktivít smerujúcich k ochrane ozónovej vrstvy Zeme.
- Priorita 2.3. dobudovanie infraštruktúry odpadového hospodárstva, znižovanie a eliminovanie negatívnych vplyv environmentálnych záťaží a skládok odpadov na zdravie obyvateľov a ekosystémov.
- Opatrenie 2.3.1. dobudovanie infraštruktúry na likvidáciu odpadov zo zdravotnej starostlivosti,
  - Opatrenie 2.3.2. dobudovanie infraštruktúry na likvidáciu odpadov z veterinárnej starostlivosti,
  - Opatrenie 2.3.3. dobudovanie infraštruktúry na likvidáciu odpadov s obsahom PCB a iných POPs,
  - Opatrenie 2.3.4. dobudovanie infraštruktúry na likvidáciu komunálnych odpadov (odpady z domácností a podobné odpady z obchodu, priemyslu a inštitúcií) vrátane ich zložiek zo separovaného zberu,
  - Opatrenie 2.3.5. dobudovanie infraštruktúry pre separovaný zber,

- Opatrenie 2.3.6. odstraňovanie environmentálnych záťaží a uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov.
- Priorita 2.4. dobudovanie infraštruktúry ochrany a regenerácie prírodného prostredia a krajiny.
  - Opatrenie 2.4.1. podpora zabezpečenia priaznivého stavu biotopov a druhov prostredníctvom vypracovania a realizácie programov starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programov záchrany pre kriticky ohrozené druhy rastlín, živočíchov a území vrátane realizácie monitoringu druhov a biotopov,
  - Opatrenie 2.4.2. podpora zlepšenia infraštruktúry ochrany prírody a krajiny prostredníctvom budovania a rozvoja zariadení ochrany prírody a krajiny vrátane zavedenia monitorovacích systémov za účelom plnenia národných a medzinárodných záväzkov,
  - Opatrenie 2.4.3. podpora zlepšenia informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane posilnenia spolupráce a komunikácie so zainteresovanými skupinami.

7.1.3. Špecifický cieľ 3. zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti základnej infraštruktúry.

- Priorita 3.1. obnova a budovanie základnej infraštruktúry.
  - Opatrenie 3.1.1. rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia školských zariadení,
  - Opatrenie 3.1.2. budovanie, rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia zariadení sociálnych služieb,
  - Opatrenie 3.1.3. rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia zdravotných zariadení,
  - Opatrenie 3.1.4. rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia pamäťových, fondových a kultúrnych inštitúcií, vrátane obnovy kultúrnych pamiatok,
  - Opatrenie 3.1.5. obnova a čiastočné budovanie hmotnej infraštruktúry sídiel v rámci samostatne dopytovo orientovaných projektov, realizovaných v centrách obcí, resp. centrách častí obcí identifikovaných ako kohézne a inovačné póly rastu,
  - Opatrenie 3.1.6. rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia zariadení nekomerčných záchranných služieb vrátane obstarania vybavenia zariadení.
- Priorita 3.2. revitalizácia oblastí ohrozených sociálnym vylúčením skupín obyvateľov.
  - Opatrenie 3.2.1. budovanie základnej infraštruktúry v oblastiach ohrozených sociálnym vylúčením skupín obyvateľov, vrátane obnovy bytových domov.
- Priorita 3.3. budovanie infraštruktúry cestovného ruchu.
  - Opatrenie 3.3.1. podpora vzniku jednotného regionálneho turisticko-informačného systému a jednotnej prezentácie cestovného ruchu v rámci regiónu, vrátane podpory Turisticko-informačných kancelárií,
  - Opatrenie 3.3.2. podpora vzniku domácich produktov vrátane budovania infraštruktúry cestovného ruchu na Vínnej ceste,
  - Opatrenie 3.3.3. podpora vzniku domácich produktov vrátane budovania infraštruktúry cestovného ruchu na Železnej ceste,

- Opatrenie 3.3.4. podpora vzniku domácich produktov vrátane budovania infraštruktúry cestovného ruchu na Gotickej ceste,
- Opatrenie 3.3.5. podpora vzniku domácich produktov vrátane budovania infraštruktúry cestovného ruchu na Kráľovsko-cisárskej poštovej ceste.

7.1.4. Špecifický cieľ 4. zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti ľudských zdrojov.

Priorita 4.1. zvyšovanie zamestnanosti.

- Opatrenie 4.1.1. podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti, s cieľom postupnej realizácie plnej zamestnanosti,
- Opatrenie 4.1.2. podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania.

Priorita 4.2. podpora sociálnej inklúzie.

- Opatrenie 4.2.1. podpora sociálnej inklúzie prostredníctvom rozvoja sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity,
- Opatrenie 4.2.2. podpora vytvárania rovnosti príležitostí v prístupe na trh práce a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh práce s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity.

Priorita 4.3. podpora rodinnej politiky.

- Opatrenie 4.3.1. definovanie základnej úlohy, ktorá sa od rodiny očakáva, ochrana tradičnej manželskej rodiny,
- Opatrenie 4.3.2. podpora programov na zvyšovanie pôrodnosti,
- Opatrenie 4.3.3. podpora zosúladenia rodinného a pracovného života a starostlivosti o malé deti.

7.1.5. Špecifický cieľ 5. zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti vzdelávania.

Priorita 5.1. prepojenie systému odborného vzdelávania a prípravy s trhom práce.

- Opatrenie 5.1.1. premena tradičnej školy na modernú,
- Opatrenie 5.1.2. podpora vysokých škôl, výskumu, vývoja ako motorov rozvoja vedomostnej spoločnosti,
- Opatrenie 5.1.3. podpora celoživotného vzdelávania,
- Opatrenie 5.1.4. zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít,
- Opatrenie 5.1.5. zvyšovanie vzdelanostnej úrovne osôb s osobitými vzdelávacími potrebami.

Priorita 5.2. podpora rozvoja športu.

- Opatrenie 5.2.1. podpora mládežníckeho športu,
- Opatrenie 5.2.2. podpora vrcholového športu,
- Opatrenie 5.2.3. podpora športu pre všetkých,
- Opatrenie 5.2.4. podpora športových podujatí,
- Opatrenie 5.2.5. podpora materiálno – technického zabezpečenia športu.

7.1.6. Špecifický cieľ 6. zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti znalostnej ekonomiky.

Priorita 6.1. podpora výskumu a vývoja v podnikoch.

- Opatrenie 6.1.1. podpora zavádzania inovácií – podpora aktivít zameraných na inováciu a modernizáciu výrobkov, služieb, strojov, prístrojov, zariadení, tvorba prototypov, podpora inovácií v systémoch riadenia, pre podnikateľské subjekty,
- Opatrenie 6.1.2. podpora výstavby a vybavenia hmotnej infraštruktúry rekonštrukcia alebo výstavba budov vrátane vybavenia kancelárskych priestorov, konferenčných miestností, a technologických „high-tech“ priestorov, pre podnikateľské subjekty,
- Opatrenie 6.1.3. podpora realizácie nových technológií a výrobkov založených na výsledkoch vedy a výskumu prostredníctvom podnikateľských subjektov a následný transfer poznatkov vedy a výskumu prostredníctvom podnikateľských subjektov do praxe,
- Opatrenie 6.1.4. podpora vzniku klastrov za účelom prehĺbenia spolupráce medzi súkromným sektorom, vedecko-technickými a informačnými centrami, univerzitami a samosprávami v určitých odvetviach priemyslu a služieb, v ktorých má Košický samosprávny kraj rastový potenciál.

Priorita 6.2. podpora obnovy a budovania technickej infraštruktúry výskumu a vývoja na vysokých školách a vo výskumných inštitúciách.

- Opatrenie 6.2.1. podpora obnovy výskumnej a vývojovej infraštruktúry a prístrojového vybavenia na vysokých školách, výskumných inštitúciách, výskumných centrách a ostatných organizáciách výskumu a vývoja,
- Opatrenie 6.2.2. podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja,
- Opatrenie 6.2.3. podpora prenosu poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe – podpora aplikovaného výskumu a vývoja,
- Opatrenie 6.2.4. podpora budovania infraštruktúry škôl a modernizácia ich vnútorného vybavenia za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu.

Priorita 6.3. podpora využívania rizikového kapitálu pre malé a stredné podniky (Holdingový fond JEREMIE (Joint European REsources for MIcro and Medium Enterprises – Spoločné európske zdroje pre malé a stredné podniky).

- Opatrenie 6.3.1. podpora začínajúcich malých a stredných podnikov prostredníctvom využívania záručných schém,
- Opatrenie 6.3.2. podpora začínajúcich malých a stredných podnikov prostredníctvom využívania rizikového kapitálu,
- Opatrenie 6.3.3. podpora budovania sietí Business Angels.

7.1.7. Špecifický cieľ 7. zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rozvoja vidieka.

Priorita 7.1. zvýšenie konkurencieschopnosti, multifunkčnosti, odborného vzdelávania a poradenstva v poľnohospodárstve.

- Opatrenie 7.1.1. podpora investícií do kapitálovej vybavenosti a do nových technológií v agrosektore,
- Opatrenie 7.1.2. podpora odbytových združení,

- Opatrenie 7.1.3. vytváranie podmienok na výrobu energetických plodín na biomasu pri zachovaní potravinovej sebestačnosti,
- Opatrenie 7.1.4. podpora ekologického poľnohospodárstva a výroby biopotravín,
- Opatrenie 7.1.5. podpora spracovania poľnohospodárskej produkcie v potravinárskom priemysle a na priamy predaj,
- Opatrenie 7.1.6. diverzifikácia aktivít prvovýrobcov do služieb vo vidieckom cestovnom ruchu,
- Opatrenie 7.1.7. podpora stredného odborného školstva poľnohospodárskeho,
- Opatrenie 7.1.8. rozvoj vzdelávacích a poradenských služieb pre všetkých pracujúcich v sektore poľnohospodárstva.
- Priorita 7.2. zvýšenie konkurencieschopnosti, odborného vzdelávania a poradenstva v lesnom hospodárstve a zlepšenie zdravotného stavu lesov.
  - Opatrenie 7.2.1. podpora modernizácie, inovácie a efektivity lesníckeho sektora,
  - Opatrenie 7.2.2. vytvorenie podmienok na trvalo udržateľné využívanie lesnej pôdy,
  - Opatrenie 7.2.3. podpora využívania lesa ako zdroja na biomasu,
  - Opatrenie 7.2.4. rozvoj vzdelávacích a poradenských služieb pre všetkých pracujúcich v lesnom hospodárstve.
- Priorita 7.3. podpora vyššieho využívania obnoviteľných zdrojov energie.
  - Opatrenie 7.3.1. podpora využívania biomasy ako najperspektívnejšieho zdroja energie na vidieku,
  - Opatrenie 7.3.2. podpora využívania geotermálnej energie.
- Priorita 7.4. zapojenie subjektov poskytujúcich služby vo vidieckom cestovnom ruchu do medzinárodných systémov.
  - Opatrenie 7.4.1. zvýšenie atraktivity sídiel,
  - Opatrenie 7.4.2. zlepšenie kvality služieb vo vidieckom turizme,
  - Opatrenie 7.4.3. zlepšenie jednotnej propagácie mikroregiónov v rámci Košického kraja.
- Priorita 7.5. realizácia prístupu LEADER.
  - Opatrenie 7.5.1. zlepšovanie manažmentu, riadenia a mobilizácia rozvojového potenciálu vo vidieckych oblastiach.